

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
UŽSIENIO REIKALŲ KOMITETAS**

**PAREIŠKIMAS
DĖL RUSIJOS FEDERACIJOS AGRESIJOS IR KARO NUSIKALTIMAIS DAROMOS
ŽALOS APLINKAI UKRAINOJE PASMERKIMO**

2023 m. birželio 22 d. Nr. 105-P-62

Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimo Užsienio reikalų komitetas,

remdamasis Lietuvos Respublikos Seimo 2022 m. vasario 24 d. rezoliucijos Nr. XIV-930 „Dėl Rusijos ir Baltarusijos agresijos prieš Ukrainą“ ir Lietuvos Respublikos Seimo 2022 m. kovo 17 d. rezoliucijos Nr. XIV-941 „Dėl aktyvių priemonių Ukrainos civilių gyventojų ir kritinės infrastruktūros saugumui užtikrinti“ nuostatomis;

primindamas Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos 2022 m. kovo 2 d. rezoliuciją dėl Rusijos agresijos prieš Ukrainą ir Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos 2022 m. kovo 24 d. rezoliuciją dėl agresijos prieš Ukrainą humanitarinių pasekmių;

būdamas sukrėstas Rusijos Federacijos įvykdytos teroro atakos prieš Naujosios Kachovkos hidroelektrinę bei kitą civilinę infrastruktūrą, civilius gyventojus ir padarytos tiek trumpalaikės, tiek ilgalaikės žalos ne tik Ukrainos gamtai, bet ir sukeltos didžiulės aplinkosaugos krizės, kuri turės įtakos dirvožemio degradacijai ir floros bei faunos pokyčiams ateityje: Ukraina niekaip negali fiziškai išsaugoti visos biologinės įvairovės, dešimtyse kilometrų užlietų ruožų dauguma gyvūnų nugaišo, o potvynių vandenys neša šiukšles, nuosėdas ir teršalus, dėl kurių užteršiamas vanduo ir daroma žala vandens buveinėms bei laukinei gamtai;

teigdamas, kad tai didžiausia ekologinė katastrofa Ukrainoje nuo 1986 metų Čornobylio katastrofos;

pagrįstai įtardamas, kad Naujosios Kachovkos hidroelektrinės susprogdinimas buvo tyčinis, siekiant sukelti kuo daugiau žalos, nes prieš sunaikindami hidroelektrinę rusai pakėlė vandens lygį iki rekordinio 17,5 metro ir paliko uždarytus šliuzus;

pripažindamas, kad padaryta žala Ukrainoje yra neregėto masto: apgadinta daugiau kaip 80 gyvenviečių Chersono regione, į Dnieprą pateko apie 200 tonų mašinų alyvos, sunaikinta drėkinimo sistema Pietų Ukrainoje ir okupuoto Krymo vandens infrastruktūra, sudarytos prielaidos išbalansuoti Zaporizios atominės elektrinės aušinimo sistemą, o tai kelia branduolinę grėsmę visam pasauliui;

pabrėždamas, kad Rusijos Federacijai tenka atsakomybė dėl Naujosios Kachovkos hidroelektrinės sunaikinimo ir Chersono ir Zaporizios regionuose sukeltos ekologinės bei humanitarinės katastrofos, kuri turės ženklių pasekmių globaliai maisto tiekimo grandinei, bei sukeltos dar didesnės grėsmės Zaporizios atominei elektrinei,

griežtai smerkia Rusijos Federacijos ataką prieš Naujosios Kachovkos hidroelektrinę ir tęsiamą karinę agresiją, karo nusikaltimus prieš suverenią Ukrainą ir jos žmones;

pažymi, kad tikslinga Rusijos Federacijos ataka prieš Naujosios Kachovkos hidroelektrinę, gelbėjamų civilių gyventojų, savanorių, prisidedančių prie gelbėjimo operacijų, žudymas bei civilinės infrastruktūros atakavimas yra karo nusikaltimai ir nusikaltimai žmoniškumui, už kuriuos bus pareikalauta teisinės atsakomybės;

ragina tarptautinę bendruomenę padėti Ukrainai nuodugniai dokumentuoti Rusijos Federacijos nusikaltimus, padarytus Ukrainos teritorijoje, ir įsitraukti į tarptautinius teisinius procesus dėl Rusijos ir jos sąjungininkės Baltarusijos vykdomų tarptautinių nusikaltimų;

dar kartą ragina tarptautinę bendruomenę aktyviai ir neatidėliojant palaikyti specialiojo tarptautinio baudžiamojo tribunolo dėl agresijos nusikaltimo prieš Ukrainą steigimą, siekiant visiškos agresoriaus atsakomybės;

smerkia Rusijos Federacijos veiksmus, kurie kelia grėsmę civiliams gyventojams, Ukrainos ir viso Juodosios jūros regiono ekosistemai, ir tyčinius bandymus sukelti maisto krizę ne tik Ukrainoje, bet ir kituose pasaulio regionuose;

reikalauja, kad Rusijos Federacija nedelsdama išvestų karines pajėgas iš Zaporizios atominės elektrinės apylinkių ir leistų Tarptautinei atominės energetikos agentūrai užtikrinti šios elektrinės saugų eksploatavimą, užkertant kelią naujoms grėsmėms aplinkai;

skatina įvesti naujas ar papildomas sankcijas Rusijos Federacijai už jos vykdomas karo atakas, kuriomis daroma žala aplinkai;

siūlo kartu su partneriais Jungtinėse Tautose suspenduoti Rusijos Federacijos dalyvavimą Jungtinių Tautų maisto ir žemės ūkio organizacijoje;

kviečia tarptautinę bendruomenę toliau teikti įvairiapusę ginkluotę Ukrainai, sudarant sąlygas Ukrainai apginti savo laisvę ir suverenumą, atkurti teritorijos vientisumą ir užkirsti kelią tolesnėms

masinėms civilių žudynėms ir panašioms ekologiniams nusikaltimams bei humanitarinėms tragedijoms, taip pat suteikti visą būtiną pagalbą, siekiant atkurti užterštų teritorijų naudojimą;

remia pastangas įsteigti Ukrainos solidarumo patikos fondą, skirtą Ukrainai po karo atstatyti, pradėti plataus masto investicijų programą ir atkurti šalies augimo potencialą;

ragina Europos Sąjungą, jos valstybes nares, sąjungininkus ir tarptautines organizacijas teikti finansinę paramą Ukrainai ir valstybėms, kurios dėl Rusijos Federacijos įvykdytų ekologinių nusikaltimų susidurs su maisto trūkumu.

Komiteto pirmininkas

Žygimantas Pavilionis